

NVE

EVINY FORNYBAR AS
Postboks 7050
5020 BERGEN

Vår dato: 15.04.2025

Vår ref.: 202509082-2 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 1051-1264738543-105597

NVE gir tillatelse til midlertidig fravik fra krav om minstevannføring for Hellandsfoss kraftverk i Modalen kommune, Vestland fylke

Vi viser til søknad av 01.04.2025 tillatelse til å fravike manøvreringsreglementet for Hellandsfoss kraftverk av hensyn til smoltutvandringen i Modalselva. Først i brevet finner du NVEs vedtak med tilhørende vilkår. Deretter kan du lese om tiltaket og NVEs begrunnelse for vedtaket.

NVEs vedtak

NVE gir tillatelse til at Eviny Fornybar AS kan fravike manøvreringsreglementet ved å slippe 2,2 m³/s i stedet for 3,0 m³/s i perioden 16.04.2025 – 15.06.2025. Minimum 0,3 m³/s skal gå til fisketrappen, mens MK Kraft skal produsere på tilgjengelig vann ved deres inntak i denne perioden, etter avtale med Eviny.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

NVE stiller følgende vilkår

- Berørte parter skal kontaktes direkte for å bli informert om tiltaket. Informasjon om tiltaket skal i tillegg publiseres på relevante nettsider, som selskapets hjemmeside og sosiale medier. Vi ber om at Eviny kontakter kommunen for å legge ut informasjon om tiltaket på kommunens nettsider.
- Det skal i perioden 16.04.2025 – 15.06.2025 loggføres episoder med overløp over fossen, inkludert størrelse og varighet.

Mulighet til å klage

Vedtaket kan klages på. Se opplysninger om rett til å klage på siste side.

Om søknaden

NVE har mottatt følgende søknad fra Eviny Fornybar AS:

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Eviny Fornybar (Eviny) viser til vassdragskonsesjon for Modalsvassdraget fra 25.juli 1975 med tilhørende manøvreringsreglement senest korrigert ved OEDs brev fra 01.10.2014. Eviny søker om å fravike fra kravet om slipp av 3,0 m³ /s vann på Almelid og i Hellandsfossen i perioden 16. april til 15. juli i 2025. Eviny søker om å forlenge vinterslippet på 2,2 m³ /s for denne perioden av hensyn til laks og sjørøret.

Dette vil ikke påvirke vannføringen nedstrøms Hellandsfoss kraftverk og ned til fjorden.

Bakgrunn:

I gjeldende manøvreringsreglement for reguleringene i Modalsvassdraget står følgende avsnitt under pkt. 2:

Av hensyn til fisket skal det slippes følgende vannføringer over inntaksdammen ved Almelid:

- a) I perioden 1. oktober til 15. april slippes minimum 2,2 m³ /s over dammen ved Almelid.*
- b) Fra 16. april til 15. juli slippes minimum 3,0 m³ /s i konsentrert overløp over dammen ved Almelid og dammen ved Hellandsfossen. I tillegg slippes tilstrekkelig med vann til Modalen kommunes kraftverk så lenge dette er i drift. Modalen kommune og BKK Produksjon AS har anledning til å inngå avtale om alternativbruk av det kommunale kraftverkets driftsvannføring inntil 1,5 m³ /s.*
- c) Fra 16. juli til 30. september skal det slippes minimum 5,0 m³ /s over dammen ved Almelid.*

Da kravet til slipp av vann i Hellandsfossen ble gitt, var dette for å sikre smoltens utvandring. Det er bare krav til slipp av vann over fossen i perioden hvor smolten vandrer ut av vassdraget. Undersøkelser har vist at det er svært stor dødelighet knyttet til utvandring ned fossen, og vannslippet har altså motsatt effekt enn formålet.

Dette er beskrevet i Vilårsrevisjonsrapporten for Steinsland-/Modalsvassdraget (referanse 1), og i flere undersøkelser av blant annet NORCE LFI. Blant annet i rapportnr 451 og 527. (referanse 2 og 3) Kravet til slipp av minstevannføring i fossen har med andre ord den motsatte effekt enn hva som var hensikten i utgangspunktet.

Eviny fikk Norconsult til å gjennomføre en mulighetsstudie på opp og nedvandring i Hellandsfossen (referanse 5), og konklusjonen her er at det i all hovedsak vil være tryggest for fisken å benytte fisketrappen også til nedvandring.

Oppsummering:

På bakgrunn av kunnskapen som foreligger knyttet til utvandring av fisk oppstrøms Hellandsfossen, bør fisketrappen holdes åpen mest mulig av året, og andre nedvandringalternativer bør elimineres.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Eviny vil gjennomføre følgende tiltak for å sikre best mulig overlevelse for utvandrende smolt og vinterstøing på strekningen over Hellandsfossen. Tiltakene vil ikke påvirke vannføringen nedstrøms Hellandsfoss kraftverk:

- 1. Fisketrappen er planlagt åpnet 11. april*
- 2. Eviny søker med dette å fravike vannslippet, slik at vannføringen over fossen elimineres til et minimum. Undersøkelser utført av Norce LFI (rapport 451) viser at vanndekket areal reduseres med mindre enn 3,2% fra 3,0 m³/s til 2,2 m³/s. Vanndekket areal er målt til 93,3% ved 2,2 m³/s, og 96,5% ved 3,8 m³/s.*
- 3. For å ytterligere redusere vannføringen over fossen, vil Eviny be MK kraft om å produsere på tilgjengelig vann ved deres inntak i perioden.*

Miljødirektoratet beskriver forholdene rundt nedvandring i sin uttale til NVEs begrensede høring knyttet til forslag om minste vannslipp på strekningen mellom Almelid og Hellandsfossen (referanse 5), og viktigheten av å sikre at fisken finner trappa, og ikke blir fristet til å vandre ned fossen. Høringen hadde svarfrist i januar 2025. Her har også blant annet Modalen Kommune og MK Kraft kommet med innspill.

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med lokale myndigheter for å få deres syn på saken, og mener at den er tilstrekkelig belyst gjennom dette.

Modalen Elveigarlag ved Linda Neset uttaler i e-post av 07.04.2025:

For Modalen elveigarlag blir det feil å støtte søknaden om midlertidig fravik fra vannslipp i Almelid i enda et år. Vi begrunner dette med følgende:

- *Vi er usikre på hvordan regulanten jobber med å bedre nedvandningsforholdene for smolt, og hva som er gjort siden forrige søknad ble innvilget av NVE i 2024.*
- *Vi stiller spørsmål ved driftssikkerheten når det gjelder vannføringen i fisketrappen. Er denne ivare tatt ved hendelser som for eksempel reduksjon eller stopp i vanntilførselen?*
- *Ved bare å ha 2,2 m³/s i restfeltet i en lengre periode, blir sikkerhetsmarginen ved stopp i Hellandsfoss kraftverk ytterligere redusert. Det finnes ingen omløpsventil i Hellandsfoss kraftverk og på tiden det tar å fylle elven fra Holmura til Hellandsfoss kraftverk vil store områder i elven nedstrøms Hellandsfoss kraftverk tørlegges.*
- *Vi er også usikre på hva som menes når regulanten beskriver at det bare skal gå et minimum av vann over fossen. Vi ønsker ikke at fossen skal tørlegges så store deler av året, det bør rissle vann over fossen uten at dette er en attraksjonsstrøm for smolt. Vi viser til interessen for elven og vassdraget hos allmennheten.*

Elveigarlaget ser det som problematisk at regulanten på nytt søker om å midlertidig redusere vannslippet, og ber om at det slippes vann etter konsesjonsvilkårene i restfeltet. Vi imøteser

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

gjerne gode diskusjoner og forslag til utbedringstiltak og løsninger det skal jobbes med når det gjelder å sikre trygg nedvandring. Dette er vi usikre på om er på agendaen i dag.

Elveeigarlaget har også kommet med innspill om at smoltutvandringen er over i slutten av mai, og at det derfor ikke skulle være nødvendig å holde tilbake vann etter det.

Miljødirektoratet ved Kjetil Lønborg Jensen uttaler i e-post av 09.04.2025:

Undersøkelser har vist at det er stor dødelighet knyttet til vandring ned Hellandsfossen. På bakgrunn av foreliggende kunnskap, hvor fisketrappa er identifisert som tryggeste nedvandringsvei, er det enighet mellom Eviny og Miljødirektoratet om at trappa bør holdes åpen mest mulig av året, samtidig som andre nedvandringsalternativer inkludert fossen begrenses i så stor grad som mulig.

I lys av dette støtter Miljødirektoratet søknadens formål, som er å legge til rette for trygg nedvandring av fisken via fisketrappa, og utenom fossen. Vi forutsetter da at risten foran inntaket til MK sitt kraftverk samtidig er på plass. Vi tilføyer at det jobbes med å finne varige framtidige løsninger for dette, som muligheter for ombygging og fiskeavledningstiltak ved overløpsdammen på Hellandsfoss, samt permanent fiskeavledende inntaksrist ved MK sitt kraftverk.

I søknaden framkommer det ikke hvorfor det søkes om redusert vannslipp ved Almelid fra 3 m³/s til 2,2 m³/s, når det egentlige behovet mht. søknadens formål er fritak fra kravet om konsentrert overløp over dammen nede ved Hellandsfossen (samme minstevannføring her som fra Almelid). Som belyst i søknaden er økningen av minstevannføringen fra 2,2 m³/s til 3,0 m³/s som inntreffer 16. april knyttet til perioden for smoltutvandring, som et bidrag til økt vårvannføring som initierer nedvandring. Dette underliggende hensynet finner vi det vanskelig å fravike.

Med utgangspunkt i en slukeevne på 2 x 5,5 m³/s, er det holdepunkter for at MK sitt kraftverk ved Hellandsfossen har kapasitet til å ta unna vann for å unngå overløp ned fossen også ved en vannføring fra Almelid på 3 m³/s, pluss normalt bidrag fra restfeltet for sesongen. Vi skulle dermed anta at det er en tilfredsstillende margin mht. å begrense slike episoder til et akseptabelt minimum, dvs. i forbindelse med nedbørsflommer som inntreffer.

Vi har imidlertid fått tilleggsopplysninger fra Eviny om at det ene aggregatet til MK for tiden er ute av drift, samtidig som inntaksristen med lysåpning på 11 mm ikke er dimensjonert for inntaket og gir store produksjonsbegrensninger. Risten er i tillegg utsatt for tetting av drivgods. Dette begrenser marginen i forhold til vårt antatte utgangspunkt over, slik at betydelige overløpsepisoder likevel må forventes å inntreffe hvor smolt får muligheter til å vandre ned fossen.

På bakgrunn av dette kan vi likevel godta en reduksjon av minstevannføringskravet til 2,2 m³/s for den aktuelle dispensasjonsperioden, som gir større mulighet for å oppnå formålet om å lede smolten unna fossen. I denne avveiingen legger vi vekt på at det midlertidige tiltaket kan gi verdifulle erfaringer om bruk av fisketrappa som nedvandringsvei, som har stor potensiell nytte for videre utredning av løsninger. Det bør i perioden loggføres episoder med overløp over fossen, inkludert størrelse og varighet. Den planlagte innfangningen av smolt nedstrøms

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Hellandsfossen i regi av NORCE, for slep ut fjorden, kan samtidig bidra til å evaluere effekt av forsøket. Her har det vært snakk om feller både ved utløpet av trappa og lengre ned i elva. Dette må avklares nærmere, noe vi vil anmode Eviny om å kontakte NORCE om.

Vi er samtidig innforstått med at det kan være kryssende interesser knyttet til opplevelse av vann i fossen. Et kompromiss i den forbindelse kan være å korte ned perioden det dispenseres for til midten av juni, evt. ut mai måned, dvs. bedre sammenfallende med avslutningen av smoltutvandringsperioden. Dermed vil minstevannføring iht. gjeldende reglement kunne gjenopprettes innen sommerferieperioden.

MK Kraft AS uttaler i brev av 09.04.2025:

Eviny Fornybar AS (Eviny) har søkt om midlertidig fråvik frå konsesjonsvilkår angående minstevassføring den 01.04.2025 og MK Kraft AS (MK) er invitert til å gi kommentarar til søknaden om endring i manøvrering i ei avgrensa høyring med frist 09.04.2025. I søknaden frå Eviny samt tilleggsvar frå NVE kjem det fram to ynskjer/krav til MK:

- 1. Ynskje om å halda vassføring over Hellandsfossen til eit minimum.*
- 2. Krav til at finmaska varegrinder er installert kunn ved inntaket i Hellandsfossen*

For 1:

MK registrerer ynskje og aksepterer å halde produksjon for å hindre overløp over Hellandsfossen med atterhald om eventuelle driftsavbrot/vedlikehald og minste/maksimale slukeemne. MK vil også påpeike at anlegget har slukeemne til å halda vasstanden opp til om lag 11 m³/s under normal driftssituasjon. I inneverande periode er det lagerhavari på ei maskin, som er forventa utbetra, som gir midlertidig redusert slukeemne på om lag 6 m³/s. Om det er ynskjeleg med betre sikring mot tørrlegging på strekninga Hellandsfoss-Mo og høgare vassføring i restfeltet har MK emne til å syta for energiproduksjon for eventuelt slipp frå Almelid/Hellandsfoss opp til beskriven vassføring som er vidare beskrive i vår uttale (14.01.2025 punkt. 1)

For 2:

MK har plassert finmaska varegrinder som beskrive i vår høyringsuttale 14.01.2025 etter rådføring med Modalen Elveigarlag på vårt inntak i Hellandsfossen frå midten av mars. Dette er noko tidlegare enn normalt (april-juli) men blei vurdert hensiktsmessig grunna mild vinter der truleg smolt kunne ha utvandring (innspel frå elveigarlaget). Plassering av dei finmaska varegrindene er eit tiltak me har gjort på eige initiativ i påvente av permanente tiltak når me blei klar over skadepotensialet kraftverka har for nedvandring av fisk (både Eviny og MK sitt anlegg). Som også påpeika i vår uttale (14.01.2025 punkt. 3) er ikkje dei finmaska varegrindene optimale i høve smolt, med for stor maskestørrelse (18 mm) og vertikal orientering som beskrive i [1]. Varegrindene blei utforma etter spesifikasjonar frå Eviny og forskingsprosjektet om skade på smolt som blei gjennomført frå 2022 til 2024 og publisert i [2]. MK sitt anlegg er konsesjonsfritt og eventuelle vilkår langs Modalsvassdraget er slik vi tolkar det underlagt regulanten/Eviny.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Om det kjem krav til bruk av finmaska varegrinder som permanent løysing som barriere mot fiskevandring ynskjer MK at regulanten/Eviny bidreg med ressursar i den midlertidige fasen samt syt for ei meir optimal og permanent løysing for inntaka i Modalsvassdraget. Forskningsgrunnlaget samt dialog med Voss Energi/Palmafossen som er del av utarbeidinga av «mønsterpraksis» [1] gir at eit relativt stort flateareal (låg vasshastigheit) og finmaska opningar(15 mm) med horisontale orientering gir god barriere for fisk og driftstryggleik (sjå vidare underlag i vår uttale).

- *Spesifikt meiner MK at regulanten/Eviny bør:*
- *spesifisera perioden dei finmaska ristene skal være i bruk*
- *stilla tilgjengeleg ressursar/teknisk innretning for montasje og vedlikehald/grindreinsking*
- *vrdera maskestørrelsen i varegrinder og eventuelt fylgja råd i oppdatert kunnskapsgrunnlag*
- *bygga om inntaka til å fylgja «mønsterpraksis» som permanent løysing som står meir i samanheng med alternativ nedvandring*

Grunngjeving med kjelder for vårt syn på tilhøva vår høyringsuttale av 14.01.2025.

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til å fravike et manøvreringsreglement etter vannressursloven § 8 når formålet er nødvendig reparasjons- og vedlikeholdsarbeid, samt vitenskapelige undersøkelser. Tiltaket faller etter vårt syn inn under det sistnevnte formålet.

NVE har mottatt søknad fra Eviny Fornybar AS om å få fravike manøvreringsreglementet tilknyttet slipp av minstevannføring forbi Hellandsfoss kraftverk i Modalsvassdraget. Ifølge reglementet skal det i perioden 16. april til 15. juli slippes minimum 3 m³/s i konsentrert overløp over Almelidammen og dammen ved Hellandsfossen. Minstevannføringen over dammen i Hellandsfossen er ment å skulle ivareta mulighet for utvandring av smolt og vinterstøinger.

Undersøkelser har imidlertid vist at det er stor dødelighet knyttet til vandring ned Hellandsfossen og fisketrappa er derfor identifisert som tryggeste nedvandningsvei. Søknaden fra Eviny har til hensikt å sikre best mulig overlevelse av utvandrende smolt og vinterstøing ved å bruke eksisterende fisketrapp for å få en tryggere nedvandring samtidig som andre nedvandningsalternativer, inkludert fossen, begrenses i så stor grad som mulig.

NVE støtter dette formålet og er positive til å legge til rette for trygg nedvandring via fisketrappen, og utenom fossen.

Eviny søker om å redusere det konsesjonspålagte vannslippet ved Almelid i perioden 16. april til 15. juli fra 3 m³/s til 2,2 m³/s. NVE ga tillatelse til fravik fra minstevannføring for samme formål i vedtak av 03.05.2024 (NVE 202408089-2). I det tilfellet ble vannføringen fra Almelid redusert til 2,7 m³/s over dammen på Hellandsfossen og 0,3 m³/s til fisketrappen.

NVE har fått opplyst at bakgrunnen for at Eviny søker om å redusere vannslippet i denne perioden er at det ene aggregatet til MK Kraft for tiden er ute av drift, samtidig som inntaksristen ikke er dimensjonert for inntaket og derfor gir store produksjonsbegrensninger. Risten er i tillegg utsatt

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

for tetting av drivgods. Dette kan medføre overløpsperioder som gjør at smolt likevel får mulighet til å vandre ned fossen. Ved å redusere vannføringen fra 3 m³/s til 2,2 m³/s vil risikoen for overløp reduseres noe.

Modalen Elveeigarlag har imidlertid påpekt at smoltutvandringsperioden er over i slutten av mai, og at det derfor ikke er behov for redusert vannslipp etter dette. De er også opptatt av at fossen ikke tørrellegges i store deler av året. Miljøtilsynet har også foreslått å korte ned perioden med fravik. NVE er enig i at det ikke er behov for redusert vannføring etter at smoltutvandringsperioden er over, og etter å ha konferert med NORCE LFI, mener vi at minstevannføringen kan økes til 3,0 m³/s etter 15. juni, hvilket betyr at minstevannføringen i perioden 15. juni til 15. juli vil være i henhold til manøvreringsreglementet.

Modalen Elveeigarlag er også bekymret for driftssikkerheten når det gjelder vannføringen i trappa, i tillegg til at de er bekymret for at sikkerhetsmarginen ved stopp i Hellandsfoss kraftverk blir ytterligere redusert dersom det slippes 2,2 m³/s i stedet for 3,0 m³/s ettersom det ikke finnes ingen omløpsventil i Hellandsfoss kraftverk. NVE kjenner ikke til at det har vært hendelser knyttet til fisketrappa, og viser til at reduksjonen i vannføring fører kun til en liten endring i vanndekt areal nedstrøms fossen. Vi legger vekt på at reduksjonen i vannføringen gjelder for en begrenset periode, og skal gjennomføres for å sikre en tryggere smoltutvandring.

NVE vurderer at en åpning av laksetrappa med en vanntilførsel på minimum 0,3 m³/s, samtidig som man minimerer muligheten for at det går vann i fossen, vil øke sannsynligheten for at flere smolt kommer seg uskadd forbi fossen og ut av vassdraget. Nedvandring via trappa er identifisert som den tryggeste løsningen for smoltutvandringen, og mest sannsynlig også for vinterstøing. Det vil i tillegg være en stor fordel for det pågående smolt-prosjektet som skal bidra til å øke prosentandelen av tilbakevandrende laks i Modalselva. Vi er kjent med at det er planlagt innsamlingen av smolt nedstrøms Hellandsfossen i regi av NORCE, for slep ut fjorden, og dette kan dermed bidra til å evaluere effekten av forsøket.

NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE vil i den forbindelse påpeke at tiltaket er midlertidig og nødvendig for å minimere dødelighet for smolt ved utvandring. NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

NVEs oppsummering og konklusjon

NVE gir tillatelse til at Eviny Fornybar AS kan fravike manøvreringsreglementet ved å slippe 2,2 m³/s i stedet for 3,0 m³/s i perioden 16.04.2025 – 15.06.2025. Minimum 0,3 m³/s skal gå til fisketrappen, mens MK Kraft skal produsere på tilgjengelig vann ved deres inntak i denne perioden, etter avtale med Eviny.

Formålet er å legge til rette for trygg nedvandring av smolt og vinterstøing via fisketrappa, og utenom fossen.

Med hilsen

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Ylva Bencze Rørå
fagleder

Martine Bjørnhaug
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

EVINY FORNYBAR AS

Kopimottakerliste:

post@modalenkraftlag.no

MILJØDIREKTORATET

MILJØDIREKTORATET - Kjetil Lønborg Jensen

Linda Neset

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.